

Wstęp

Uchwalona w dniu 12.10.1990 r. ustawa o Straży Granicznej wraz z ustawą z 6.4.1990 r. o Policji (Dz.U. z 2017, poz. 2067 ze zm.), ustawą z 6.4.1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa (Dz.U. z 1999 r., Nr 51 poz. 526 ze zm.) oraz ustawą z 24.8.1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej stworzyły zręb budowania na samym początku przemian ustrojowych system nowoczesnych, odpowiadających warunkom państwa demokratycznego służb mundurowych, których zdaniem było ochrona obywateli, a nie nadzór nad nimi.

Obecnie Straż Graniczna jest ważną formacją, której około 15 tysięcy funkcjonariuszy czuwa nad ochroną granicy państwowej i zapobieganiu nielegalnej migracji. Funkcjonariusze realizując zadania powierzone Straży ingerują w prawa obywatelskie oraz działalność przedsiębiorców. Ingerencja taka jest poddana reżimowi prawnemu poza który strażnicy graniczni nie powinni wychodzić. Stąd tak ważne jest przestrzeganie przepisów ustawy o Straży Granicznej statuującej uprawnienia opisywanej formacji do podejmowania działań władczych zarówno wobec obywateli polskich, jak i obywateli innych państw.

Jednocześnie należy pamiętać, że znaczna część ustawy o Straży Granicznej reguluje prawa i obowiązki funkcjonariuszy. Ustawa w tym zakresie jest bardzo ważna dla strażników granicznych, a niekiedy nawet dla ich rodzin. Dlatego tak istotne jest, aby jej przepisy były stosowane prawidłowo również i w tym zakresie. Oczywistym jest bowiem, że pewność sytuacji prawnej sprawia, że funkcjonariusze lepiej wykonują powierzone im obowiązki, ponieważ mogą się skoncentrować na realizacji zadań, a nie troszczyć o to, jak zapewnić sobie źródło utrzymania.

Tymczasem mimo tak dużego znaczenia Straży Granicznej na rynku brakuje publikacji dotyczących tej formacji. Autorzy będący praktykami zauważyli, że w sprawach karnych lub administracyjnych dotyczących kompetencji Straży Granicznej lub stosunku funkcjonariuszy Straży Granicznej jest zupełnie nieznanie orzecznictwo i literatura w tym zakresie. Brak jest kompleksowych regulacji zarówno monograficznych, jak i o charakterze komentatorskim, dotyczących tej problematyki. Stąd pomysł publikacji, która, mamy nadzieję, będzie przydatnym narzędziem w pracy praktyków mających do czynienia z działaniami Straży Granicznej.

Autorzy